

ЕФЕКТИВНІСТЬ ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ КОРІВ ГОЛШТИНСЬКОЇ ПОРОДИ

Бабенко О. І., кандидатка с.-г. наук, доцентка
rozvedenya@ukr.net
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква, Україна

Для реалізації високої продуктивності корів та максимального прояву генетичного потенціалу виробники молока приділяють максимальну увагу вирощуванню молодняка. Знання про рівень молочної продуктивності дорослих тварин формуються на основі досліджень ступеню впливу генотипу та результатів оцінювання селекційних ознак [1].

На показники молочної продуктивності впливає низка факторів, першочергово це генотип, який максимально проявляється лише за умов позитивного впливу інших факторів, таких як умови утримання та годівля молодняка. Інтенсивність вирощування ремонтних телиць та вік їх першого осіменіння істотно впливають на рівень майбутньої молочної продуктивності. Перше осіменіння повинно припадати на вік 15-16 місяців за умови, що тварини досягають не менше 60% від живої маси дорослих тварин [4].

Не менш суттєво впливає на показники надоїв корів їхній вік (у лактаціях). Відомо, що надій не сталий показник, він зазвичай змінюється з віком. Це пов'язано із тим, що молоді тварини фізіологічно не встигають досягти максимального рівня розвитку і мають нижчу живу масу. Молоді тварини потребують повноцінної збалансованої годівлі для продовження росту, а за досягнення оптимального розвитку, молочна продуктивність сягає максимального рівня [2, 3, 5]. Тому метою наших досліджень було вивчення особливостей формування молочної продуктивності корів та пошуку селекційних рішень ефективного поліпшення молочної худоби.

Встановлено, що у дослідженому стаді голштинської породи молочна продуктивність корів зростала від першої до четвертої лактації, після чого спостерігалось поступове зниження надоїв. Середній надій корів другої лактації становив 6595 кг, що на 8,7% більше, ніж у первісток. За кількістю молочного жиру перевага корів другої лактації над первістками становила 8,6 %, за кількістю молочного білка – 6,8%.

За третю та четверту лактації відносно збільшення за надоєм було лише 4,3% та 4,8%, за кількістю молочного жиру – на 5,1 та 5,6%, молочного білка – 2,9% та 3,1%. Ці дані підтверджують дослідження і інших авторів які вказують, що від корів інших молочних порід

максимальний надій зазвичай отримують на 4-5 лактації. В подальшому корови, як правило, знижують надій і після 6-го отелення мало відрізняються від первісток за надоєм, та мають багато відхилень від нормативних показників відтворної здатності. У період із третьої до п'ятої лактації молочна продуктивність корів була майже на одному рівні, хоча тенденція до зміни чітко прослідковувалася. Наступне відносне збільшення молочної продуктивності, було не значним.

Не зважаючи на те, що найвища продуктивність корів господарства, була за четверту лактацію, у більшій половини тварин, введених в стадо, перша лактація була вищою та єдиною. Лише для 7% корів стада четверта лактація була вищою. З третьої по п'яту лактації вищий надій дали лише 26% корів, введених у стадо.

Однією з основних причин того, що першою лактацією була найвищою є те, що зниження надою у високопродуктивних корів після першої лактації зазвичай виникає у відповідь на невідповідність умов утримання та експлуатації корів, що призводить до вибуття значної частки корів після першої лактації. Згідно наших досліджень, вибуття первісток становило майже 20%.

Починаючи з третьої лактації, зі стада вибуло в середньому 47% корів, тому чітко постає проблема, яку успішно вирішують в провідних господарствах Європи та України, за рахунок селекції та відповідних технологічних прийомів, забезпечують подовження періоду використання маточного поголів'я. Зокрема збільшення у стаді відсотку тварин на піку фізіологічного розвитку, дозволяє позитивно впливати на обсяги виробництва молока, що є економічно вигідним компонентом ведення молочного скотарства.

Молочна продуктивність корів тісно корелює з екстер'єрними показниками будови тіла тварин та пов'язана з формою, розміром та морфологічною структурою вим'я корів. За результатами лінійної оцінки стада було вставлено, що більше половини корів, мають чашоподібну форму вим'я. Корів, які мають ванноподібну форму молочної залози, в господарстві 41%, а тварин з округли вим'ям в стаді незначна кількість. В господарстві відсутні небажані форми молочної залози, зокрема ступінчасте та примітивне вим'я.

Аналіз добових надоїв корів-первісток показав зростання показників впродовж першого і другого місяців, а на третьому місяці лактації, відбувається стабілізація молочної продуктивності. Починаючи з четвертого місяця лактації, надої корів поступово зменшуються, але потрібно відмітити велику індивідуальну мінливість добових надоїв у корів. Майже кожного місяця лактації, були виявлені тварини з екстремально низькими надоями (до 2,5 кг молока), як правило їх припиняли використовувати, їх лікували або вибраковували. Водночас виявляли корів, надій яких майже вдвічі перевищував середній у стаді показник.

Отже, тривалість лактування і продуктивного використання корів є відносно сталою ознакою, яка ймовірно пов'язана з індивідуальними особливостями формування молочної продуктивності кожної окремої корови, впродовж лактаційного періоду.

Список використаних джерел:

1. Башенко, М. & Сотніченко, Ю. (2008). Передові технології в молочному скотарстві. *Ефективне тваринництво*, 2, 40-44.
2. Климковецький, А. А. (2020). Формування продуктивності та особливості довічного використання корів. *Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Європи та Азії: матеріали XXX Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції* (Переяслав, 30 вересня 2020 року), 8–10.
3. Коваленко Г. С., Швець Н. В. (2003). Молочна продуктивність та відтворна здатність високопродуктивних корів української чорно-рябої молочної породи. *Наук.-тех. бюлетень. Інститут тваринництва УААН*, 85, 43-46.
4. Мельник, Ю. Ф. (2000). *Залежність продуктивності худоби української червоно-рябої породи від спадкових і паратипових факторів*: автореф. дис. канд. с.-г. наук: 06.02.01. Інститут розведення і генетики тварин УААН. Чубинське Київської області, 19 с.
5. Польовий, Л. В. & Войцехівська, Ю. М. (2011). Відтворна здатність та молочна продуктивність корів української чорно-рябої молочної породи за різного віку тільності. *Зб. наук. праць Вінницького нац. аграр. універ. Серія: Сільськогосподарські науки*, 6(46), 102-104.

УДК: 636.52/.58:575.22

ГЕНОТИПОВІ ТА ПАРАТИПОВІ ФАКТОРИ РОСТУ КУРЧАТ-БРОЙЛЕРІВ

Барановський Є. Д., аспірант

bjdkharkov@ukr.net

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса, Україна

Ткачук О. Д., асистент

elena_dt@i.ua

Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Барановський Д. І., кандидат с.-г. наук, доцент

dmitribaranovskii@gmail.com

Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Виробництво м'яса курей-бройлерів тенденційно набуває подальшого розвитку. Особливо актуальним постає це питання в сьогоденний період часу, коли